

Aan Provinciale Staten

DATUM	2-11-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	Bedrijfsvoering	COMMISSIE	BEM
STELLER	Roy van den Broek	TELEFOONNUMMER	06-15403601
NUMMER	8236E61A	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:

Statenbrief Stresstest Begroting 2022, inclusief meerjarenperspectief 2023-2025

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Conform onze toezegging in het Statenvoorstel bij de Begroting 2022 ontvangt u de stresstest over de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. In deze stresstest worden via vier scenario's de effecten van enkele omgevingsfactoren op de meerjarenbegroting in beeld gebracht. Die effecten brengen we tot uitdrukking in de ontwikkeling van de financiële kengetallen. Hiermee krijgt uw Staten inzicht in de robuustheid van de begroting in wisselende omstandigheden.

Inleiding

Bij de vaststelling van de Begroting 2020 op 30 oktober 2019, is motie "Stresstest begroting" (motie 95) aangenomen. Daarmee heeft u ons college opgedragen om met ingang van de begroting 2021 een stresstest uit te voeren op de begroting en deze test aan te bieden bij de begroting aan de Staten.

Voor de Begroting 2021 is de test in twee delen uitgevoerd. Voor het eerste deel was opdracht gegeven aan Deloitte voor een beoordeling van de financiële positie van de provincie Utrecht. Dit is vormgegeven in een financiële diagnose (benchmark), vergelijkbaar met de stresstest die in 2012 is uitgevoerd. Het tweede deel van de stresstest was aanvullend en ging over de omgevingsfactoren, die effecten konden hebben op de doorkijk van de meerjarenbegroting van de provincie Utrecht. Bij de behandeling in de Financiële Audit Commissie (FAC) op 24 maart 2021 is afgesproken om enkel dit tweede deel van de stresstest jaarlijks bij de begroting uit te voeren. Bij de begroting 2023 wordt ook weer een benchmark met een vergelijking met andere provincies eraan toegevoegd.

Een viertal "slecht weer scenario's" is opgenomen die een negatief effect hebben op de financiële positie. De scenario's zijn gebaseerd op een stijging van de rente, een stijging van de inflatie, een daling van de uitkering van het provinciefonds, en een combinatie van een stijgende rente en een dalende uitkering uit het provinciefonds. Voor alle vier scenario's is een aanneembare en een extreme variant uitgewerkt. Om de nadelige effecten van een dergelijk scenario op te vangen, kan voor een periode van maximaal twee jaar de saldireserve worden ingezet. De mogelijkheden om de structurele financiële effecten op te vangen binnen de bestaande begroting zijn beperkt. Dat betekent dat, als een dergelijk scenario zich voordoet, een aanpassing van het bestaande beleid en de daarmee samenhangende (exploitatie)lasten of geprognosticeerde opbrengsten noodzakelijk is.

Om tot een dergelijk pakket van structurele maatregelen te komen, die op instemming van uw Staten kan rekenen, hebben we enige tijd beschikbaar gezien de omvang van de saldireserve (circa € 155,8 mln. per eind 2021). De saldireserve kan immers de eerste twee jaar ingezet worden om tegenvallers incidenteel op te vangen.

Doormiddel van de stresstest wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre de provincie Utrecht bestendig is tegen de opgenomen scenario's.

Toelichting

In de afgelopen maanden hebben wij de rente op de kapitaalmarkt iets zien oplopen. Hierdoor kan de Nederlandse Staat (en dus ook de provincie Utrecht) 'nog maar' voor 12 jaar lenen tegen 0%, daar waar dit een jaar terug nog voor 17 jaar kon. Momenteel loopt de inflatie in Nederland en Europa iets op, en dat zou op termijn kunnen betekenen dat ook de rente gaat stijgen. Dit is onzeker, omdat er ook een beleidskeuze van de ECB aan ten grondslag ligt, maar toch moet een stijging op termijn niet worden uitgesloten. Hoewel de stresstest laat zien dat een rentestijging voor de korte termijn goed op te vangen is, heeft het voor de langere termijn grotere begrotingsconsequenties. In december vorig jaar heeft PS een treasury strategie voor het aantrekken van leningen vastgesteld. Het lijkt ons goed om deze strategie in 2022 mogelijk te herijken op basis van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Wij komen daartoe met een voorstel in uw richting in het tweede kwartaal van 2022.

Vervolprocedure / voortgang

De behandeling van de Begroting 2022 staat geagendeerd in uw vergadering van woensdag 10 november 2021. De geschetste uitkomsten van de diverse scenario's, zoals die door ons zijn uitgewerkt in de stresstest, kunt u bij uw beraadslagingen betrekken.

Bijlagen

1. Stresstest Begroting 2022, inclusief meerjarenperspectief 2023-2025

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen